

De rechtszaak van Lodewijk XVI

Voorgeschiedenis

Door de Franse Revolutie werd Frankrijk van een absolute monarchie een constitutionele monarchie in 1791. De koning was kort daarvoor gevlucht, maar werd bij de Franse grens opgepakt en gevangen gezet in Le Temple.

In de tussentijd voerde Frankrijk oorlog tegen Oostenrijk en Pruisen. Het volk verzette zich tegen de invallers en de radicale revolutionairen namen de macht over. Ze doodden iedereen die verdacht werd van heulen met de vijand.

Op 21 september werd het koningschap afgeschaft en verloor Lodewijk al zijn titels en privileges. Hij ging door het leven als burger Capet. Hij werd beschuldigd van landverraad en ter dood veroordeeld.*

**De docent kan dit onderdeel aanvullen of wijzigen zoals hij of zij zelf wil. Het gaat erom dat de leerlingen begrijpen wat de voorgeschiedenis van de rechtszaak is.*

Wat gaan we doen?

We gaan het tribunaal dat Lodewijk XVI veroordeelde naspelen. De klas wordt verdeeld in vier groepen:

1. De verdediging: Lodewijk XVI en zijn advocaten (één koning en x aantal advocaten)
2. De aanklager: Robespierre en de radicale revolutionairen (één Robespierre en x aantal aanklagers)
3. De rechters (x aantal leerlingen)
4. De jury, bestaande uit leden van de burgerij, eventueel ook vertegenwoordigers van de adel en de geestelijkheid (x aantal leerlingen)

Ieder groepje krijgt 15 minuten de tijd zich te verdiepen in hun standpunten. De aanklagers stellen de beschuldiging op en geven hier argumenten bij. De verdediging stelt een verdediging en de tegenargumenten op. De leerlingen die in de jury zitten moeten alvast bedenken welke mogelijke argumenten zij kunnen gaan horen. De rechters doen hetzelfde en kunnen alvast nadenken over mogelijke straffen.*

**N.b. De aanklagers en verdedigers hebben meer tijd nodig ter voorbereiding. De docent kan ervoor kiezen hen even buiten de klas te laten werken, zodat de jury en de rechters alvast het lokaal kunnen veranderen.*

Daarna gaan we luisteren naar de pleidooien. De aanklager en de verdediging krijgen de kans hun standpunten uiteen te zetten. Allereerst is de aanklager, Robespierre, aan de beurt. Hij legt uit waarom de koning schuldig is.

Daarna komt de verdediging. Deze legt uit waarom de koning onschuldig is.

De aanklager en de verdediging mogen daarna om de beurt op elkaar reageren.

Tijd hierin is afhankelijk van het aantal argumenten waar de beide partijen mee komen.

Eventueel kan de jury worden gevraagd vragen te stellen.

Wanneer alle argumenten zijn uitgewisseld, wordt de jury gevraagd het lokaal te verlaten en tot een unaniem besluit te komen. Wanneer dit niet lukt, kan er hoofdelijk worden gestemd. De jury komt terug in het lokaal en geeft haar oordeel. De rechters gaan dan (buiten het lokaal) in beraad over welke straf op zijn plaats is, indien de koning schuldig wordt verklaard. De rechters doen uitspraak en daarmee is de rechtszaak beëindigd.

Nabespreking

Tijdens het laatste deel van de les bespreken we de rechtszaak na. Begrijpen leerlingen waarom de koning in 1793 werd veroordeeld? Waarom gebeurde dat of juist niet?*

**De docent kan hier eventueel verbanden leggen met paragrafen ervoor en erna.*